Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2020 оны ... дугаар сарын ...-ны өдөр   Дугаар ...   Улаанбаатар хот

Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2021 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл батлах тухай

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 7 дахь заалт, Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.8 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. “Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2021 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл”-ийг хавсралтаар баталсугай.

2. “Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2021 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл батлах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолыг “Монгол Улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030”, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2021 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2022-2023 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль болон бодлогын бусад баримт бичиг, хөтөлбөртэй уялдуулан хэрэгжүүлэхийг Монгол Улсын Засгийн газар /У.Хүрэлсүх/, Монголбанк /Б.Лхагвасүрэн/, Санхүүгийн зохицуулах хороо /Д.Баярсайхан/ болон холбогдох бусад байгууллагад үүрэг болгосугай.

3. “Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2021 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл”-ийг баталсантай холбогдуулан хэрэгжилтийг оны эхнээс жигд ханган зохион байгуулж, түүний биелэлтийг бүтэн жилээр гаргаж, Улсын Их Хуралд танилцуулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг Монгол Улсын Засгийн газар /У.Хүрэлсүх/-т даалгасугай.

ГАРЫН ҮСЭГ

Төсөл

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2020 оны ... дугаар сарын ...-ны өдөр | Дугаар ... | Улаанбаатар хот

Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2021 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл батлах тухай

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 7 дахь заалт, Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.8 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. “Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2021 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл”-ийг хавсралтаар батлсугай.

2. “Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2021 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл батлах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолыг “Монгол Улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030”, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2021 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2022-2023 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль болон бодлогын бусад баримт бичиг, хөтөлбөртэй уялдуулан хэрэгжүүлэхийг Монгол Улсын Засгийн газар /У.Хүрэлсүх/, Монголбанк /Б.Лхагвасүрэн/, Санхүүгийн зохицуулах хороо /Д.Баярсайхан/ болон холбогдох бусад байгууллагад үүрэг болгосугай.

3. “Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2021 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл”-ийг баталсантай холбогдуулан хэрэгжилтийг оны эхнээс жигд ханган зохион байгуулж, түүний биелэлтийг бүтэн жилээр гаргаж, Улсын Их Хуралд танилцуулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг Монгол Улсын Засгийн газар /У.Хүрэлсүх/-т даалгасугай.

ГАРЫН ҮСЭГ

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны
..... дугаар тогтоолын хавсралт

МОНГОЛ УЛСЫН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙГ 2021 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛ

№	Урт болон дунд хугацааны хөтөлбөр, бодлогын баримт бичиг	Зорилт, арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	2021 онд хүрэх түвшин, үр дүн	2021 онд шаардагдах хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр /тэрбум төгрөг/	Хариуцах байгууллага
1	2	3	4	5	6	7
НЭГ. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО						
Зорилт 1. Урт хугацааны тогтвортой өсөлтийн суурийг бэхжүүлэх төсөв, мөнгөний бодлого хэрэгжүүлнэ.						
1.1	Монгол Улсын Тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030 /цаашид "МУТХҮБ-2030" гэх/-ын 2.1.7. Зорилт 1	Эдийн засгийн өсөлтийг урт хугацааны зорилтот түвшинд хүргэх	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн /цаашид "ДНБ" гэх/-ий бодит өсөлт, хувиар	7.2	-	Сангийн яам /цаашид "СЯ" гэх/
1.2	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.6 Зорилт 1,3	Мөнгөний бодлогын арга хэрэгслийг ашиглан инфляцыг зорилтот түвшинд байлгах	Инфляцын түвшин, оны эцэст хувиар	7.0	-	Монголбанк
1.3	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.6, Зорилт 2	Банкны бус санхүүгийн байгууллагуудын санхүүгийн зах зээлд гүйцэтгэх үүрэг болон хөрөнгө, даатгалын зах зээлийн эзлэх хувийг нэмэгдүүлэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	-	Монголбанк, Санхүүгийн зохицуулах хороо /цаашид "СЗХ" гэх/, СЯ, Хөрөнгийн бирж болон бусад
1.4	Санхүүгийн зах зээлийг 2025 он хүртэл хөгжүүлэх хөтөлбөрийн 1.7.2.4 дэх заалт, Зээлийн	Монголбанкны зээлийн мэдээллийн санд банк бус санхүүгийн байгууллагууд, хадгаламж зээлийн хоршоог хамруулах	Зээлийн мэдээллийн санд банк бус санхүүгийн байгууллагуудын хамрагдалтын хувь	100	0.02 Бусад эх үүсвэр	Монголбанк, СЗХ

	хүү бууруулах стратеги 2018-2023-ын 1.4 дэх заалт, Зорилт 8					
ХОЁР.ЭДИЙН ЗАСГИЙН ӨСӨЛТИЙГ ДЭМЖИХ САЛБАРУУДЫН БОДЛОГО						
Зорилт 2. Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицсон, өндөр бүтээмж бүхий газар тариалан, хөнгөн үйлдвэрийн салбарыг хөгжүүлж, мал аж ахуйн салбарын эрсдэл даах чадавхыг дээшлүүлнэ.						
2.1	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.3 Зорилт 2	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн салбарын хууль, эрх зүйн орчныг сайжруулж, бодлогын хэрэгжилтийг хангах	Шинээр боловсруулах хууль, журмын тоо	6	-	Хүнс,хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам /цаашид "ХХААХҮЯ" гэх/
2.2	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.3-ын Зорилт 2	"Эрүүл хүнс-Эрүүл Монгол хүн" үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	Үйлдвэрийн аргаар боловсруулах сүүний хэмжээ, сая.литр	185.0	0.2 Улсын төсөв	ХХААХҮЯ
			Үйлдвэрийн аргаар боловсруулах махны хэмжээ, мянган тонн	60.0		
2.3	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.1, Зорилт 1, Монгол мал үндэсний хөтөлбөрийн 3.4.4 дэх заалт	Монгол малчин хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, мал аж ахуйн салбарын эрсдэл даах чадавхыг нэмэгдүүлэх	Бэлчээрийн ургамалд хөнөөл учруулж буй үлийн цагаан оготно, царцаатай тэмцэх талбайн хэмжээ, сая.га	1.5	5.0 Улсын төсөв	ХХААХҮЯ
			Монгол малчин хөтөлбөрийн хэрэгжилт, хувиар	20.0	1.9 Улсын төсөв	
			Бэлчээр ашиглалтыг сайжруулах шинээр гаргах худгийн тоо	300	7.5 Гадаад эх үүсвэр	
2.4	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.1, Зорилт 1, Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлогын 2.1.3 дахь заалт /цаашид "ТХХААТББ" гэх/	Мал, амьтны халдварт, гоц халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, мал сүргийг эрүүлжүүлж, малын ашиг шимийг нэмэгдүүлэх	Мал, амьтны халдварт өвчний бууралт, хувиар	30.0	25.0 Улсын төсөв	ХХААХҮЯ
			Мал, амьтны халдварт болон гоц халдварт өвчний тархалтыг зогсоох, хувиар	30.0		
			Шинээр нэмэгдэх цөм сүргийн хээлтэгч, хээлтүүлэгч бог малын тоо, мянган толгой	320.0		

			Шинээр нэмэгдэх цөм сүргийн хээлтэгч, хээлтүүлэгч бод малын тоо, мянган толгой	80.0		
2.5	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.1, Зорилт 3, "ТХХААТББ"-ын 3.1 дахь заалт	Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицсон газар тариаланг хөгжүүлэх, Атрын IV газар тариалангийн тогтвортой хөгжлийн аян хэрэгжүүлэх	Хүнсний ногооны тариалалт нэмэгдэх хувь	10.0	7.1 Улсын төсөв, 26.0 Гадаад эх үүсвэр	ХХААХҮЯ
			Хураан авах үр тарианы хэмжээ, мянган тонн	500.0		
			Усалгаатай талбайн хэмжээ, мянган га	59.0		
			Жимс, жимсгэнийн ургацын хэмжээ, мянган тонн	3.0		
			Аяны арга хэмжээний хэрэгжилт, хувиар	30.0		
2.6	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.1, Зорилт 2	Жижиг, дунд үйлдвэр болон загвар хоршоодыг санхүү, зээлийн бодлогоор дэмжих	Ажлын байрны тооны өсөлт, хувиар	30.0	50.0 Жижиг дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сан, Бусад эх үүсвэр	ХХААХҮЯ
			Байгуулах загвар хоршооны тоо	21		
Зорилт 3. Геологи, уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн салбарыг хөгжүүлж, бүтээн байгуулалтын ажлыг эрчимжүүлнэ.						
3.1	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.4, Зорилт 1, Төрөөс эрдэс баялгийн салбарт баримтлах бодлогын /цаашид "ТЭБСББ" гэх/ 3.2 дахь заалт	Нутаг дэвсгэрийн геологийн тогтоц, ашигт малтмалын тархалтын зүй тогтол, хэтийн төлөвийг судлах зорилгоор геологийн судалгааны ажлыг үргэлжлүүлэх	1:50000-ны масштабын зураглал, ерөнхий эрлийн ажилд хамруулах газар нутгийн хэмжээ, хувиар	45.5	24.6 Улсын төсөв	Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн яам /цаашид "УУХҮЯ" гэх/
			Улсын геологийн иж бүрдэл зургийг L,M хавтгайн хэмжээнд нэгтгэх ажлын хүрээнд хэрэгжүүлэх төслийн тоо	2		
			Агаарын геофизикийн судалгааны ажилд хамруулах газар нутгийн хэмжээ, хувиар	5.0		
			Монгол орны геохимийн 1:1000000 -ын масштабын зураг зохиох ажлын явц, хувиар	60.0		
			Ашигт малтмалын тархалтын зүй тогтол, хэтийн төлөвийг судлах	8		

			сэдэвчилсэн судалгааны ажлын тоо			
			“Алт-2” хөтөлбөрийн хүрээнд Монгол орны алтны хэтийн төлөвийг тогтоох төслийн тоо	1		
3.2	“МУТХҮБ-2030”-ын 2.1.4, Зорилт 2, “ТЭБСББ”-ын 3.3.7 дахь заалт	Уул уурхайн салбарын томоохон төсөл, хөтөлбөрүүдийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх	Оюутолгойн далд уурхайн бүтээн байгуулалтын ажлын явц, хувиар	85.0	1,815.0 Хувийн хөрөнгө оруулалт	УУХҮЯ
			Тавантолгойн ордын ашиглалтыг өргөжүүлэн, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх, үйлдвэрлэл технологийн парк байгуулах бэлтгэлийг хангах ажлын явц, хувиар	50.0	605.0 Хувийн хөрөнгө оруулалт 956.0 Бусад эх үүсвэр	
3.3	“МУТХҮБ-2030”-ын 2.1.3, Зорилт 3, “ТЭБСББ”-ын 3.4, Хүнд үйлдвэрийн хөгжлийн хөтөлбөрийн 3.6, 3.3.6, 3.3.8, 3.4.3 дахь заалт	Хүнд үйлдвэрийн бүтээн байгуулалтын ажлыг эрчимжүүлж, эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих	Зэсийн баяжмал боловсруулах үйлдвэрийн гэрээ, хэлэлцээрийг байгуулах ажлын явц, хувиар	100	-	УУХҮЯ
			Газрын тос боловсруулах үйлдвэрийн барилгын ажлын явц, хувиар	20.0	434.7 Гадаад эх үүсвэр	
			Газрын тос боловсруулах үйлдвэрийн түүхий тос дамжуулах дэд бүтцийн бэлтгэл ажлын явц, хувиар	100	-	
			Алт цэвэршүүлэх үндэсний үйлдвэр байгуулах ажлын явц, хувиар	100	265.0 Хувийн хөрөнгө оруулалт	
			Говийн бүсэд ган төмөр, коксын үйлдвэрийн цогцолбор байгуулах төслийн байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийн үнэлгээний судалгааг хийх ажлын явц, хувиар	100	0.07 Хувийн хөрөнгө оруулалт	

Зорилт 4. Эдийн засгийн өсөлтийг хангах хүрээнд ашиглалтад байгаа цахилгаан станцуудыг өргөтгөн, шинэчилж, хүчин чадлыг нэмэгдүүлж эрчим хүчний салбарын тасралтгүй, найдвартай ажиллагааг хангана.						
4.1	“МУТХҮБ-2030”-ын 2.1.5, Зорилт 1, Төрөөс эрчим хүчний салбарт баримтлах бодлого /цаашид “ТЭХТББ” гэх/-ын 3.2.1.2 дахь заалт	Эрчим хүчний салбарын тасралтгүй найдвартай ажиллагааг хангах зорилгоор ашиглалтад байгаа цахилгаан станцуудыг өргөтгөн шинэчлэх, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх	Чойбалсангийн дулааны цахилгаан станцын хүчин чадлыг 50 МВт-аар өргөтгөх төслийн барилга угсралтын ажлын явц, хувиар	90.0	110.1 Хөгжлийн банк	Эрчим хүчний яам /цаашид “ЭХЯ” гэх/
			Хоёрдугаар дулааны цахилгаан станцын хүчин чадлыг 300 МВт-аар өргөтгөх төслийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг шийдвэрлэх ажлын явц, хувиар	100	-	
			Гуравдугаар дулааны цахилгаан станцын хүчин чадлыг 75 МВт-аар өргөтгөх төслийн барилга угсралтын ажлын явц, хувиар	10.0	101.4 Хөгжлийн банк	
			Амгалангийн дулааны станцыг 50 МВт-аар өргөтгөх төслийн санхүүжилтийн эх үүсвэрийг шийдвэрлэх ажлын явц, хувиар	100	-	
4.2	“МУТХҮБ-2030”-ын 2.1.5, Зорилт 1, “ТЭХТББ”-ын 3.2.1.2 дахь заалт	Өмнөд бүсийн цахилгаан эрчим хүчний өсөн нэмэгдэж байгаа хэрэглээг хангах шинэ эх үүсвэр барих	Тавантолгойн 300 МВт-ын цахилгаан станцын барилгын ажлын явц, хувиар	10.0	289.8 Хувийн хөрөнгө оруулалт	ЭХЯ
			Багануурын 400 МВт-ын дулааны цахилгаан станц барих төслийн барилгын ажлын явц, хувиар	25.0	289.8 Хувийн хөрөнгө оруулалт	
4.3	“МУТХҮБ-2030”-ын 2.1.5 Зорилт 2, “ТЭХТББ”-ын 3.2.6 дахь заалт	Сэргээгдэх эрчим хүчний үйлдвэрлэлийг зохистой харьцаагаар хөгжүүлэх	Эгийн голын 315 МВт-ын усан цахилгаан станц барих төслийн биологийн олон янз байдлын судалгаа хийх ажлын явц, хувиар	100	1.5 Хөгжлийн банк	ЭХЯ
			Эрдэнэбүрэнгийн 90 МВт-ын усан цахилгаан станц барих ажлын явц, хувиар	20.0	86.9 Гадаад эх үүсвэр	
			Том чадлын 100 МВт-ын цэнэг хураагуурыг барьж эрчим хүчний нэгдсэн системд холбох ажлын явц, хувиар	100	83.0 Гадаад эх үүсвэр	

			Баруун бүсэд сэргээгдэх эрчим хүчийг дэлгэрүүлэх төслийн барилгын ажлын явц, хувиар	75.0	76.7 Гадаад эх үүсвэр	
			Усан цэнэгт цахилгаан станц барих төслийн техник эдийн засгийн үндэслэлийг боловсруулах ажлын явц, хувиар	100	-	
4.4	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5 Зорилт 1, "ТЭХТББ"-ын 3.2.1.5 дахь заалт	Бүс нутгийн эрчим хүчний систем, хүнд үйлдвэрүүд, том хэрэглэгчид, эрчим хүчний эх үүсвэрүүдийг холбосон цахилгаан дамжуулах агаарын шугам барьж, эрчим хүчний нэгдсэн систем байгуулах ажлыг үргэлжлүүлэх	Төвийн бүсийн 220 кВт-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцыг шинээр барих, өргөтгөх ажлын явц, хувиар	10.0	17.3 Гадаад эх үүсвэр	ЭХЯ
			Эрдэнэбүрэн-Улиастайн 220 кВт-ын 2 хэлхээт цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станц барих төслийн судалгааны ажлыг хийх явц, хувиар	100	-	
			Төвийн бүсийн дамжуулах сүлжээний үр ашгийг дээшлүүлэх төслийн барилгын ажлын явц, хувиар	20.0	11.6 Гадаад эх үүсвэр	
4.5	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5 Зорилт 1, "ТЭХТББ"-ын 3.2.1.4 дахь заалт	Аймгийн төвүүд болон томоохон хот суурин газарт дулааны станц, шугам сүлжээг шинээр барих, өргөтгөх, эрчим хүчээр хангах ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх	Аймгийн төвүүдийн дулааны станцын барилгын ажлын явц, хувиар	50.0	129.5 Гадаад эх үүсвэр	ЭХЯ
			Улаанбаатар хотын дулааны шугам сүлжээний өргөтгөл шинэчлэлийн төслийн барилгын ажлын явц, хувиар	30.0	13.0 Гадаад эх үүсвэр	
			Хот, суурин газрын цахилгаан, дулааны шугам сүлжээний өргөтгөл, шинэчлэл хийх ажлын явц, хувиар	100	30.0 Улсын төсөв	
4.6	"ТЭХТББ"-ын 3.2.5.3, Эрчим хүч хэмнэх үндэсний хөтөлбөрийн 4.11 дэх заалт	Эрчим хүчний хэмнэлт, үр ашгийг дээшлүүлэх, цахилгаан түгээх сүлжээний өргөтгөл, шинэчлэлтийн ажлыг үе шаттайгаар хийж, алдагдлыг бууруулах шинэ техник, технологи нэвтрүүлэх	Багануур, Зүүн өмнөд бүс, Эрдэнэт-Булганы цахилгаан түгээх сүлжээний алдагдлыг бууруулах төслийг хэрэгжүүлэх ажлын явц, хувиар	70.0	28.9 Гадаад эх үүсвэр	ЭХЯ

		чиглэлээр төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлэх				
Зорилт 5. Эдийн засгийн өсөлтийг дэмжихэд чиглэсэн суурь дэд бүтэц, зам, тээврийн салбарыг хөгжүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлнэ.						
5.1	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5, Зорилт 3	Олон улс, хот хоорондын болон орон нутгийн чанартай авто зам, гүүрний сүлжээг өргөтгөн хөгжүүлэх	Шинээр ашиглалтад орох авто замын урт, км	240.12	64.5 Улсын төсөв, 23.9 Гадаад эх үүсвэр	Зам, тээврийн хөгжлийн яам /цаашид "ЗТХЯ" гэх/
			Шинээр ашиглалтад орох гүүрний урт, метр	718.26	14.5 Улсын төсөв	
			Улсын чанартай авто зам, гүүрний байнгын засвар арчлалтын явц, хувиар	100	52.0 Улсын төсөв	
			Өргөтгөл, шинэчлэл хийх авто замын урт,км	335.9	24.6 Улсын төсөв, 246.7 Гадаад эх үүсвэр	
			Өргөтгөл, шинэчлэл хийх гүүрний урт, метр	127	2.0 Улсын төсөв	
5.2	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5, Зорилт 4, Төрөөс автотээврийн салбарт баримтлах бодлогын /цаашид "ТАТСББ" гэх/ 2.3.3.4 дэх заалт	Зорчигч тээврийн автобуудал барих төслийг хэрэгжүүлж эхлэх	Говь-Алтай, Дорнод, Ховд аймгийн зорчигч тээврийн автобуудал барих ажлын явц, хувиар	10.0	9.0 Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	ЗТХЯ
5.3	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5, Зорилт 3, "ТАТСББ"-ын 2.3.2.4 дэх заалт	Логистикийн төв, холимог тээврийн терминал барих төслийг хэрэгжүүлж эхлэх	Улаанбаатар, Дархан-Уул, Дорноговь аймгуудад логистикийн төв, холимог тээврийн терминал барих ажлын явц, хувиар	10.0	390.0 Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	ЗТХЯ
5.4	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5, Зорилт 4	Тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхийн гэрчилгээг олгох, шалгалт авах үйл ажиллагааг хөнгөвчлөх, нэгдсэн зохион байгуулалтад оруулах	Тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхийн болон мэргэшсэн жолоочийн шалгалтын нэгдсэн төв байгуулах ажлын явц, хувиар	100	20.0 Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	ЗТХЯ

5.5	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5, Зорилт 4, "ТАТСББ"-ын 2.3.3.2 дахь заалт	Аюулгүй, найдвартай, их багтаамжийн нийтийн тээврийг хөгжүүлэх	Шинэчлэгдэх автобусны тоо	200	80.0 Гадаад эх үүсвэр	ЗТХЯ
5.6	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5, Зорилт 4, "ТАТСББ"-ын 2.3.5.2, Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын үндэсний хөтөлбөрийн 3.3.3 дахь заалт	Тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналт, татвар, даатгал, авто үйлчилгээний салбарт цахим системийг нэвтрүүлэх	Цахим системийг нэвтрүүлэх ажлын явц, хувиар	100	2.1 Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл	ЗТХЯ
5.7	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5, Зорилт 3, Төрөөс төмөр замын талаар баримтлах бодлогын 3.2.4 дэх заалт	Эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих төмөр замын бүтээн байгуулалтын төслийг эрчимжүүлэх	Тавантолгой-Гашуунсухайт чиглэлийн төмөр замын бүтээн байгуулалтын ажлын явц, хувиар	100	1,538.8 Хувийн хөрөнгө оруулалт	ЗТХЯ
5.8	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5, Зорилт 4	Орон нутгийн нисэх буудлын хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх	Ховд, Хөвсгөл, Дорнод, Хэнтий аймгийн нисэх буудлыг 4C зэрэглэл бүхий хүчин чадалтай болгох ажлын явц, хувиар	25.0	67.3 Гадаад эх үүсвэр	ЗТХЯ
ГУРАВ. БҮС НУТАГ, ХӨДӨӨГИЙН ХӨГЖИЛ, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ БОДЛОГО						
Зорилт 6. Иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчныг хангасан хот суурин газрын төлөвлөлт, орон сууцны хангамжийг нэмэгдүүлнэ.						
6.1	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5, Зорилт 5, Төрөөс барилгын салбарын талаар баримтлах бодлого /цаашид "ТБСТББ" гэх/-ын 2.3.3 дахь заалт	"Монгол Улсын хүн амын нутагшил, суурьшлын хөгжлийн ерөнхий төсөл" -ийг боловсруулах	Төсөл боловсруулах ажлын явц, хувиар	100	1.6 Улсын төсөв	Барилга хот байгуулалтын яам /цаашид "БХБЯ" гэх/
6.2	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5, Зорилт 5, "ТБСТББ"-ын 2.3.3 дахь заалт	Хот, тосгоны хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах	Орхон аймгийн төвийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах ажлын явц, хувиар	100	6.7 Бусад эх үүсвэр	БХБЯ
			Улаанбаатар хотын 2040 он хүртэлх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах ажлын явц, хувиар	100		

			Зүүн бүсийн хөгжлийн төсөл боловсруулах ажлын явц, хувиар	100		
			Аэросити хотын инженерийн бэлтгэл, ус хангамж, ариутгах татуурга, цэвэрлэх байгууламжийн зураг төсөл боловсруулах ажлын явц, хувиар	100		
6.3	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5, Зорилт 5, "ТБСТББ"-ын 2.3.8.1 дэх заалт	Монгол Улсын нутаг дэвсгэрийг бүрэн зурагжуулах, шинэчлэх, геодезийн нэгдсэн сүлжээг бий болгох	Монгол Улсын нутаг дэвгэрийн 1:25000-ны масштабтай байр зүйн зургаар зурагжуулах ажлын явц, хувиар	10.0	8.7 Бусад эх үүсвэр	БХБЯ
			Өндрийн II дугаар ангийн сүлжээний хайгуул, судалгаа, хэмжилт хийх шугамын урт, км	7391.4	1.6 Бусад эх үүсвэр	
6.4	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5, Зорилт 6, "ТБСТББ"-ын 2.3.5 дахь заалт	Барилгын материалын чанарт тавих лабораторийн хяналтыг өргөжүүлэх	Тоног төхөөрөмжөөр хангах ажлын явц, хувиар	30.0	4.8 Гадаад эх үүсвэр	БХБЯ
6.5	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5, Зорилт 6, 150 мянган айл-Орон сууц үндэсний хөтөлбөрийн 4.4 дэх заалт	Иргэдийн орон сууцны хангамжийг нэмэгдүүлэх, гэр хороололд амины орон сууц барихад урт хугацааны хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр ипотекийн зээл олгох, "Түрээсийн орон сууц хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлэх	Солонго 1, 2 төслийн барилга угсралтын ажлын явц, хувиар	15.0	120.0 Гадаад эх үүсвэр	БХБЯ
			Ипотекийн зээлд хамрагдах иргэдийн тоо	6000	60.0 Улсын төсөв, 360.0 Бусад эх үүсвэр	
			Түрээсийн орон сууц хөтөлбөрийг 10 аймагт хэрэгжүүлэх ажлын явц, хувиар	100	60.0 Бусад эх үүсвэр	
			"Ногоон нуур 1008 айлын орон сууц" төслийг хэрэгжилтийг явц, хувиар	80.0	70.0 Гадаад эх үүвэр	
6.6	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5, Зорилт 6, "ТБСТББ"-ын 2.3.7 дахь заалт	Гэр хороолол инженерийн хангамжийн "Дэд бүтэц" төвийг байгуулах	"Дэд бүтэц" төвд холбогдсон гэр хорооллын айл өрхийн тоо	750	30.0 Гадаад эх үүсвэр	БХБЯ

6.7	“МУТХҮБ-2030”-ын 2.1.5, Зорилт 6, “ТБСТББ”-ын 2.3.7.3 дахь заалт	Улаанбаатар хот болон Зүүн өмнөд говийн бүсэд цэвэрлэх байгууламжийг барих ажлыг үргэлжлүүлэх	Улаанбаатар хотын төв цэвэрлэх байгууламжийн барилгын ажлын явц, хувиар	50.0	218.6 Гадаад эх үүсвэр	БХБЯ
			Зүүн өмнөд говийн хот байгуулалт, хилийн ойролцоох суурин газрын хөгжлийн төслийн явц, хувиар	90.0	9.5 Гадаад эх үүсвэр	
6.8	“МУТХҮБ-2030”-ын 2.1.5, Зорилт 6, “ТБСТББ”-ын 2.3.7.2, 2.3.7.3 дахь заалт	Нийслэл, аймгуудын инженерийн шугам сүлжээг өргөтгөх, шинэчлэх, үерийн байгууламжийг үе шаттай барьж байгуулах	Үерийн байгууламжийг үе шаттай барьж байгуулах ажлын явц, хувиар	100	6.5 Улсын төсөв	БХБЯ
			Инженерийн шугам сүлжээний өргөтгөл, шинэчлэлийн ажлын явц, хувиар	100	30.1 Улсын төсөв	
6.9	“МУТХҮБ-2030”-ын 2.1.5, Зорилт 5	Бүсчилсэн хөгжлийн бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтийг хангах	Хэрэгжүүлэх бодлогын баримт бичиг	1	-	Үндэсний хөгжлийн газар
Зорилт 7. Агаар, орчны бохирдлыг бууруулан, байгалийн нөөцийн хамгаалалт, зохистой ашиглалтын бодлогыг хэрэгжүүлж, тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.						
7.1	“МУТХҮБ-2030”-ын 2.3.1, 2.3.3, Зорилт 2, Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөрийн 4.1.8-4.1.10, 4.2.2-4.2.4, 4.2.7, 4.3.1-4.3.3 дахь заалт	Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах	Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явц, хувиар	80-иас доошгүй	75.2 Улсын төсөв	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам /цаашид “БОАЖЯ” гэх, ЭХЯ, БХБЯ, ЗТХЯ, Аймаг, нийслэлийн засаг даргын тамгын газар /цаашид “АНЗДТГ” гэх/
			Улаанбаатар хотын агаар дахь PM 2.5 тоосонцрын агууламжийн бууралт, хувиар	15		
7.2	“МУТХҮБ-2030”-ын 2.3.1, 2.3.3, Зорилт 1, 2	Хүн амын ундны болон ахуйн ус хангамжийн эх үүсвэрийг тогтоох хайгуул судалгааны ажлыг хийж, бороо, цасны усыг хуримтлуулах хөв, цөөрөм байгуулах, гол, горхи, булаг, шандын эхийг хашиж хамгаалах	Хот суурин газрын ус хангамжийн эх үүсвэрийг тогтоох хайгуул, судалгааны ажлын тоо	2	0.5 Улсын төсөв	БОАЖЯ, АНЗДТГ
			Гидрогеологийн 1:200 000 масштабын зураглал, хайгуул судалгааны ажилд хамрагдах газар, нутгийн талбайн хэмжээ, мянган га	35.0	1.0 Улсын төсөв	
			Шинээр байгуулах хөв, цөөрмийн тоо	3-аас доошгүй	0.6 Улсын төсөв	

			Хамгаалалт хийх булаг, шандын тоо	100-аас доошгүй	-	
7.3	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.3.1, Зорилт 1, 2.3.3, Зорилт 1	Цэнгэг усны нөөц, урсац бүрэлдэх эх, ойн сан бүхий газар, биологийн олон янз байдлын хувьд чухал газар нутгийг улсын тусгай хамгаалалтад судалгаа хийж авах, тусгай хамгаалалттай газар нутгийн сүлжээг өргөжүүлэх	Тусгай хамгаалалтад авах судалгаа хийх газар нутгийн хэмжээ, мянган га	600.0	0.2 Улсын төсөв	БОАЖЯ
			Биологийн олон янз байдлын судалгаа, хамгааллын чиглэлээр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний тоо	3-аас доошгүй	1.5 Гадаад эх үүсвэр	
7.4	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.3.3, Зорилт 1, Хөрс хамгаалах газрын доройтлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөрийн 2.2.1, 2.2.3, 3.1.3, 3.1.7, 3.1.9 дэх заалт	Цөлжилттэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөр, Хөрс хамгаалах, газрын доройтлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилтийг хангах	Цөлжилттэй тэмцэх, газрын доройтлыг бууруулах чиглэлээр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний тоо	5-аас доошгүй	1.3 Улсын төсөв	БОАЖЯ
7.5	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.3.3, Зорилт 1, Төрөөс ойн талаар баримтлах бодлогын 3.1-3.3 дахь заалт	Ойжуулалт, нөхөн сэргээлтийг чанаржуулан, ойгоор бүрхэгдсэн талбайн хэмжээг нэмэгдүүлж, хүлэмжийн хийг шингээх чадварыг нэмэгдүүлэх	Ойжуулалт, нөхөн сэргээлт хийх талбайн хэмжээ, мянган га	12.0-аас багагүй	5.7 Улсын төсөв	БОАЖЯ
			Ойн цэвэрлэгээ хийх талбайн хэмжээ, мянган га	30.0-аас багагүй		
			Ойн хөнөөлт шавжийн хөнөөлийн голомттой тэмцэх талбайн хэмжээ, мянган га	50.0-аас багагүй		
7.6	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.2, Зорилт 1, Төрөөс аялал жуулчлалын талаар баримтлах бодлогын 2.3.2, 2.3.4, 4.2.4, 4.2.6, 4.4.4 дэх заалт	Тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх төслийн хэрэгжилтийг хангах	Хэрэгжилтийн явц, хувиар	30-аас доошгүй	29.0 Гадаад эх үүсвэр	БОАЖЯ
Зорилт 8. Онцгой байдлын салбарын агаараас аврах ажиллагааг бэхжүүлж, гамшгийн үеийн бэлэн байдлын түвшнийг дээшлүүлнэ.						
8.1	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.3.2, Зорилт 1, Төрийн цэргийн байгууллагын хөгжлийн стратеги-	Гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, гамшгийн хор уршгийг арилгах, аврах, гал унтраах ангийн чадавхыг сайжруулах	Шинээр барьж ашиглалтад оруулах гал түймэр унтраах, аврах ангийн барилгын тоо	1	10.2 Улсын төсөв	Онцгой байдлын ерөнхий газар /цаашид "ОБЕГ" гэх/

	2030 /цаашид "ТЦБХС-2030" гэх/-ын 4.3.5 дахь заалт					
8.2	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.3.2, "ТЦБХС-2030"-ын 4.3.5 дахь заалт, Гамшгийн эрсдэлийг олон нийтийн оролцоотой бууруулах үндэсний хөтөлбөрийн 4.2.2.2, 4.2.3.2 дахь заалт	Онцгой байдлын албаны техник, тоног төхөөрөмжийн чадавхыг сайжруулах төсөл хэрэгжүүлэх	Агаараас аврах ажиллагаа явуулах нэгж байгуулах, нисдэг тэрэг, гал унтраах тусгай зориулалтын автомашин нийлүүлэх ажлын явц, хувиар	70.0	21.0 Гадаад эх үүсвэр	ОБЕГ
ДӨРӨВ. ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙГ ДЭМЖИХ НИЙГМИЙН БОДЛОГО						
Зорилт 9. Боловсролын үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, стандартын шаардлага хангасан сургалтын орчин, нөхцөлийг бүрдүүлнэ.						
9.1	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.3, Зорилт 1, Төрөөс боловсролын талаар баримтлах бодлого /цаашид "ТБТББ" гэх/-ын 4.3 дахь заалт, Боловсрол үндэсний хөтөлбөрийн 1.1 дэх заалт	Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтыг нэмэгдүүлж, сургуульд бэлтгэгдсэн байдлын чанарын үнэлгээг үндэсний хэмжээнд зохион байгуулах	Хамран сургалтын бохир жин, хувиар	87.0	66.4 Улсын төсөв	Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын яам /цаашид "БСШУСЯ" гэх/
			Шинээр ашиглалтад орох цэцэрлэгийн тоо	53		
			Чанарын үнэлгээний программ хангамжийн тоо	1		
9.2	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.3, Зорилт 2, "ТБТББ"-ын 4.3 дахь заалт, Боловсрол үндэсний хөтөлбөрийн 2.1 дэх заалт	Ерөнхий боловсролын сургалтын чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, тоног төхөөрөмжөөр хангах	Шинээр ашиглалтад орох сургуулийн тоо	48	89.1 Улсын төсөв	БСШУСЯ
			Тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь	100		
9.3	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.3, Зорилт 1,2, "ТБТББ"-ын 4.3 дахь заалт, Боловсрол үндэсний хөтөлбөрийн 1.1 дэх заалт	Хөдөө, орон нутгийн цэцэрлэг, сургууль, дотуур байрыг стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжтай болгох	Стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжийн тоо	42	4.8 Улсын төсөв	БСШУСЯ

9.4	“МУТХҮБ-2030”-ын 2.2.3, Зорилт 1,2, “ТБТББ”-ын 3.10 дахь заалт, Боловсрол үндэсний хөтөлбөрийн 1.1 дэх заалт	Ердийн хэв шинжтэй цэцэрлэг, сургуульд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд суралцах нийгэм, сэтгэлзүй, боловсрол, сургалтын таатай орчныг бүрдүүлэх	Орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх цэцэрлэг, сургуулийн тоо	60	0.4 Улсын төсөв	БСШУСЯ
9.5	“МУТХҮБ-2030”-ын 2.2.3, Зорилт 3, “ТБТББ”-ын 3.14 дахь заалт, Боловсрол үндэсний хөтөлбөрийн 5.4 дэх заалт	Насан туршдаа суралцахуйг дэмжих үндэсний тогтолцоог бүрдүүлэх, нээлттэй боловсролын цахим сургалтын агуулга боловсруулж, түгээх эрх зүйн орчныг бий болгох	Батлагдсан бодлогын баримт бичгийн тоо	2	-	БСШУСЯ
Зорилт 10. Соёл, урлаг, спортын салбарын үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, бүтээн байгуулалтын ажлыг үе шаттай зохион байгуулна.						
10.1	Сонгодог урлаг үндэсний хөтөлбөрийн 3.1.3 дахь заалт, Соёлын биет бус өвийг хамгаалах үндэсний хөтөлбөрийн 3.3.4 дэх заалт, Чулуун соёлын өв үндэсний хөтөлбөрийн 2.2.2 дахь заалт	Иргэдийн соёлын хэрэгцээ, шаардлага, үйлчилгээний чанар, үр дүнтэй уялдуулан соёл урлагийн салбарын бүтээн байгуулалтыг үе шаттай зохион байгуулах	Шинээр ашиглалтад орох соёлын төв, музей, театрын тоо	29	190.7 Улсын төсөв	БСШУСЯ
10.2	Соёлын биет бус өвийг хамгаалах үндэсний хөтөлбөрийн 3.3.4 дэх заалт	Иргэдийн оюуны соёл, боловсролыг дэмжих хүрээнд нийтийн номын сангийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	Шинээр ашиглалтад орох номын сангийн тоо	2	50.7 Улсын төсөв	БСШУСЯ
10.3	Төрөөс биеийн тамир, спортын талаар баримтлах бодлогын 2.2.1 дэх заалт, Биеийн тамир, спортын хөгжүүлэх үндэсний	Спортын салбарын үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, иргэдийн идэвхтэй хөдөлгөөнийг дэмжих бодлого хэрэгжүүлэх	Шинээр ашиглалтад орох спорт цогцолбор, ордон, заал, цэнгэлдэх хүрээлэнгийн тоо	18	94.0 Улсын төсөв	БСШУСЯ

	хөтөлбөрийн 2.2.1 дэх заалт					
Зорилт 11. Эрдэм шинжилгээ, судалгаа, инновацыг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж, шинжлэх ухааны салбарын дэд бүтцийг хөгжүүлнэ.						
11.1	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.3, Зорилт 5, Төрөөс шинжлэх ухаан, технологийн талаар баримтлах бодлого /цаашид "ТШУТТББ" гэх/-ын 4.1.9, 4.6 дахь заалт, Шинжлэх ухаан, технологи, инновацын хүний нөөцийг хөгжүүлэх хөтөлбөрийн 2.2.2 дахь заалт	Эрдэм шинжилгээний байгууллагуудын чадавхыг бэхжүүлэх, салбарын олон талт хамтын ажиллагааг өргөжүүлж судалгаа боловсруулалтын ажлыг сайжруулах	Шинжлэх ухаан, технологийн төслийн тоо	550-аас доошгүй	52.0 Шинжлэх ухаан, технологийн сан	БСШУСЯ
11.2	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.3, Зорилт 5, "ТШУТТББ"-ын 2.2.5, 2.3.4 дэх заалт, Төрөөс инновацын талаар баримтлах бодлогын 2.2.2 дахь заалт, Үндэсний инновацын тогтолцоог хөгжүүлэх хөтөлбөрийн 2.2.1, 2.2.2 дахь заалт	Инновацын тэргүүлэх чиглэлийн хүрээнд хөрөнгө нөөцийг төвлөрүүлж, шинжлэх ухаан, инновацын дэд бүтцийг сайжруулах	Шинжлэх ухаан, инновацын төвийн барилгын ажлын явц, хувиар	30.0	45.5 Улсын төсөв	БСШУСЯ
Зорилт 12. Төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлж, шуурхай байдлыг хангана.						
12.1	Төрөөс мэдээлэл, харилцаа холбооны хөгжлийн талаар баримтлах бодлого- /цаашид "ТМХХХТББ" гэх/-ын 2.3.8, 3.9.5 дахь заалт	Төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх хүрээнд зарим сумдад төрийн цахим үйлчилгээний Хур системийг нэвтрүүлэх	Төрийн үйлчилгээг цахим хэлбэрээр үзүүлэх төвийн тоо	30	2.0 Улсын төсөв	Харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн газар /цаашид "ХХМТГ" гэх/

12.2	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.5, Зорилт 7, "ТМХХХТББ"-ын 2.3.2, 3.3.4 дахь заалт	Алслагдсан сумдыг өргөн зурвасын шилэн кабелийн сүлжээнд холбох	Шилэн кабелийн сүлжээнд холбогдох сумын тоо	6	0.7 Улсын төсөв	ХХМТГ
12.3	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрх, оролцоо, хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөрийн 3.6.1.1 дэх заалт	Монгол Улсын хөгжлийн дунд, урт хугацааны бодлогын зорилт, түүний хэрэгжилтийг хэмжихэд шаардлагатай нийгэм эдийн засгийг хамарсан өргөн хүрээний тооллого, тооцоо судалгаа хийх, түүний бэлтгэл ажил хангахтай холбоотой үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	7.6 Улсын төсөв	Үндэсний Статистикийн хороо
Зорилт 13. Иргэний эрүүл мэндийн бүртгэлийн нэгдсэн тогтолцоог бүрдүүлж, эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулна.						
13.1	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.2, Зорилт 1, Төрөөс эрүүл мэндийн талаар баримтлах бодлого /цаашид "ТЭМТББ" гэх/-ын 2.4.2.10, 2.4.2.12 дахь заалт, Халдварт бус өвчинтэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөр /цаашид "ХБӨТҮХ" гэх/-ийн 3.2.1 дэх заалт.	Иргэний эрүүл мэндийн бүртгэлийн нэгдсэн тогтолцоог бүрдүүлэх, эрт илрүүлэг урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг нэмэгдүүлэх	Хүн амын дунд эрт илрүүлэг урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хамрагдалтын хувь	30.0	23.9 Эрүүл мэндийн даатгалын сан 22.1 Гадаад эх үүсвэр	Эрүүл мэндийн яам /цаашид "ЭМЯ" гэх/
			Иргэний эрүүл мэндийн бүртгэл (EHR) нэвтрүүлсэн эрүүл мэндийн байгууллагын хувь	100		
13.2	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.2, Зорилт 2, "ТЭМТББ"-ын 2.4.1.8 дахь заалт, Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд үндэсний	Нөхөн үржихүйн тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дэмжих замаар эх, хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах	100000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшин, промиль	23.0-аас ихгүй	0.75 Улсын төсөв	ЭМЯ
			1000 амьд төрөлтөд ногдох 5 хүртэлх эндэгдлийн түвшин, промиль	15.0-аас ихгүй		

	хөтөлбөрийн 3.2 дахь заалт					
13.3	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.2, Зорилт 3, "ТЭМТББ"-ын 2.4.2.12 дахь заалт, "ХБӨТҮХ"-ийн 3.2 дахь заалт	Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчний тархалт, эрсдэлт хүчин зүйлийг бууруулах	10000 хүн амд ногдох зүрх судасны тогтолцооны шалтгаалсан нас баралт	17.4-өөс ихгүй	11.0 Улсын төсөв	ЭМЯ
			10000 хүн амд ногдох хорт хавдраас шалтгаалсан нас баралт	10.5-аас ихгүй		
			5-12 настай хүүхдийн шүд цоорлын тархалтын бууралтын хувь	11.2		
13.4	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.2, Зорилт 4, "ТЭМТББ"-ын 2.4.1.11 дэх заалт, Халдварт өвчнөөс сэргийлэх, хянах үндэсний хөтөлбөр /цаашид "ХӨСХҮХ" гэх/-ийн 3.1, 3.4 дэх заалт	Халдварт өвчний тандалтын тогтолцоог бэхжүүлэх, дархлаажуулалтын үйл ажиллагааг өргөжүүлэх	10000 хүн амд ногдох сүрьеэгийн тохиолдол	14.4-өөс ихгүй	12.0 Улсын төсөв	ЭМЯ
			Улирлын томуугийн эсрэг вакцинжуулалт хамрагдсан 6-аас дээш сартай хүн амын эзлэх хувь	40.0		
			Умайн хүзүүний хорт хавдрын вакциныг нэвтрүүлсэн аймаг, нийслэлийн тоо	5		
			Анагаахын чиглэлийн сургуульд шинээр элсэн орсон оюутнуудын элэгний В вирусийн эсрэг дархлаажуулалтын хувь	95.0		
13.5	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.2, Зорилт 1, "ТЭМТББ"-ын 2.4.4.3, 2.4.6.8 дахь заалт, "ХБӨТҮХ"-ийн 3.2 дахь заалт	Эрүүл мэндийн даатгалд хамрагддаг эмчилгээ үйлчилгээний хамрах хүрээг нэмэгдүүлэх	Ахмад настанд олгох болон нэн шаардлагатай эмийн хөнгөлөлтийн хувь	80.0	180.0 Эрүүл мэндийн даатгалын сан	ЭМЯ
			Өндөр өртөгтэй зарим тусламж, үйлчилгээнд шаардлагатай эмнэлгийн хэрэгсэл, протезийн нэр төрөл, хэмжээг нэмэгдүүлэх хувь	20.0		
			Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагын хувь	70.0		
13.6	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.2, Зорилт 1,	Эрүүл мэндийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх,	Шинээр ашиглалтад орох эмнэлгийн тоо	28	69.5 Улсын төсөв	ЭМЯ

	"ТЭМТББ"-ын 2.4.2.5, 2.4.2.12 дахь заалт, "ХӨСХҮХ"-ийн 3.3 дахь заалт	сорьц тээвэрлэлтийн нэгдсэн тогтолцоог бүрдүүлж, шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах	Сорьц тээвэрлэж буй эрүүл мэндийн байгууллагын хувь	100		
			Тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь	100		
Зорилт 14. Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих чиглэлээр хүн амын бүлгүүдийн онцлогт нийцсэн хөтөлбөр, арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.						
14.1	Хүүхдийн хөгжил, хамгааллын үндэсний хөтөлбөр, Залуучуудын хөгжлийн үндэсний хөтөлбөрийн 8 дугаар бүлгийн 13 дахь заалт, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрх, оролцоо, хөгжлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөрийн 3.3.1.3 дэх заалт, Ахмад настны төрөлжсөн асрамжийн шинэчлэлийн хөтөлбөр	Хүн амын бүлгүүдийн хөгжлийг дэмжих хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэх	Хүүхдийн хөгжил, хамгааллын үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилт, хувиар	80.0	-	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам /цаашид "ХНХЯ" гэх/
			Залуучуудын хөгжлийн төвөөр үйлчлүүлэх залуучуудын хувь	51-ээс доошгүй	-	
			Шинээр байгуулах хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөгжлийн төв	6	17.6 Гадаад эх үүсвэр	
			Ахмад настны төрөлжсөн асрамжийн шинэчлэлийн хөтөлбөрийн хэрэгжилт, хувиар	100	-	
14.2	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.1, Зорилт 2	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих чиглэлээр хүн амын бүлгүүдийн онцлогт нийцсэн хөтөлбөр, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Шинээр бий болох ажлын байрны тоо	10.0 мянгаас доошгүй байнгын, 15.0 мянгаас доошгүй түр ажлын байр	35.0 ХЭДС	ХНХЯ
			Хөтөлбөр, арга хэмжээнд хамрагдах иргэдийн тоо	60.0 мянган иргэн		
14.3	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.1, Зорилт 2	Хөдөлмөр эрхлэлтийн бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	1.5	ХНХЯ

		системийг боловсронгуй болгон хөгжүүлэх			Гадаад эх үүсвэр	
14.4	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.1, Зорилт 1	Ажилгүйдэл, ядуурлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах	Шинээр бий болох ажлын байрны тоо	1500	24.0 Улсын төсөв	ХНХЯ
14.5	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.1, Зорилт 2	Ажиллах хүчний шилжилт хөдөлгөөний үйлчилгээг төрийн цахим мэдээлэл солилцох системтэй уялдуулан цахимжуулах	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	0.08 ХЭДС	ХНХЯ
14.6	"МУТХҮБ–2030"-ын 2.2.1, Зорилт 1	Инфляцын түвшинтэй уялдуулан төрийн албан хаагчдын цалинг нэмэгдүүлэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	-	ХНХЯ
14.7	Төрөөс тэтгэврийн шинэчлэлийн талаар баримтлах бодлого /цаашид "ТТШТББ" гэх/-ын 3.2.16 дахь заалт	Инфляцын түвшинтэй уялдуулан Нийгмийн даатгалын сан болон Нийгмийн халамжийн сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээг нэмэгдүүлэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	-	ХНХЯ
14.8	"ТТШТББ"-ын 3.2 дахь заалт	Олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоог нэвтрүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх	Боловсруулах эрх зүйн баримт бичгийн тоо	5	-	ХНХЯ
14.9	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.1, Зорилт 1	"Нийгмийн халамжийн мэдээллийн нэгдсэн систем"-ийг нэвтрүүлэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	-	ХНХЯ
14.10	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.2.1, Зорилт 1, Мэргэжлийн болон техникийн боловсролыг хөгжүүлэх үндэсний хөтөлбөр	Мэргэжлийн болон техникийн боловсролыг хөгжүүлэх үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах	Боловсруулах эрх зүйн баримт бичгийн тоо	1	-	ХНХЯ
			Төрөлжүүлэн хөгжүүлэх Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагын тоо	10-аас доошгүй	-	

ТАВ. ЗАСАГЛАЛ, ЭРХ ЗҮЙН ШИНЭЧЛЭЛ, ГАДААД БОДЛОГО, БАТЛАН ХАМГААЛАХ САЛБАРЫН БОДЛОГО

Зорилт 15. Хууль зүй, дотоод хэргийн салбарын эрх зүйн орчныг сайжруулж, гэмт хэрэгтэй тэмцэх, нийтийн хэв журмыг сахиулах, олон нийтийн аюулгүй байдлыг хамгаалах нөхцөлийг сайжруулна.

15.1	“МУТХҮБ-2030”-ын Зорилго 4, Зорилт 1	Хууль зүй, дотоод хэргийн салбарын эрх зүйн орчныг сайжруулах	Шинээр боловсруулах болон нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулийн төслийн тоо	3	-	Хууль зүй, дотоод хэргийн яам / цаашид “ХЗДХЯ” гэх/
15.2	“МУТХҮБ-2030”-ын Зорилго 4, Зорилт 1	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааг шинэтгэх, талуудад мэдээллийг түргэн шуурхай хүргэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	10.5 Улсын төсөв	ХЗДХЯ
15.3	“МУТХҮБ-2030”-ын Зорилго 4, Зорилт 1	Цагдаагийн байгууллагын хэт богино долгионы радио холбоог үе шаттайгаар иж бүрэн шинэчлэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	25.0	0.9 Улсын төсөв	ХЗДХЯ
15.4	“МУТХҮБ-2030”-ын Зорилго 4, Зорилт 1	Гэмт хэрэгтэй тэмцэх, нийтийн хэв журмыг сахиулах, олон нийтийн аюулгүй байдлыг хамгаалах, орон нутгийн иргэдийн аюулгүй байдлыг хангах барилга байгууламжийн нөхцөлийг сайжруулах	Орон нутгийн иргэдийн аюулгүй байдлыг хангах цагдаагийн тасгийн байр	1 суманд	1.4 Улсын төсөв	ХЗДХЯ
			Стандарт шаардлагад нийцсэн камержуулах үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100		
15.5	“МУТХҮБ-2030”-ын Зорилго 4, Зорилт 1	Улсын болон орон нутгийн чанартай авто замын дагуу тээврийн хэрэгслийн зөрчлийг хянах дэвшилтэт техник технологийг нэвтрүүлэх	Улсын чанартай авто замд камерын хяналт нэвтрүүлэх хувь	10.0	3.0 Улсын төсөв	ХЗДХЯ
			Зөрчил илрүүлэлтийн өсөх хувь	20.0		
			Зам тээврийн гэмт хэргийн бууралтын хувь	10.0		
15.6	“МУТХҮБ-2030”-ын Зорилго 4, Зорилт 1	Хилийн анги, салбарыг шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангаж, цахилгаан хангамжийг сэргээгдэх эрчим хүчний эх үүсвэрээр шинэчлэн, хилийн цэргийн төв архивын хадгаламжийн сан хөмрөгийг стандарт шаардлагад нийцүүлэх	Нийт шинэчлэгдэх автотехникийн хувь	20.0	1.2 Улсын төсөв 4.8 Бусад эх үүсвэр	ХЗДХЯ
			Хамрагдах анги байгууллагын тоо	2		
			Хилийн салбаруудын эрчим хүчний найдвартай эх үүсгүүрээр хангагдах хувь	20.0		

15.7	"МУТХҮБ-2030"-ын Зорилго 4, Зорилт 1	Зорчих эрхийг хязгаарлах ял эдлүүлэх ажиллагаанд хяналт тавих "Цахим хяналт, удирдлагын төв"-ийг байгуулах	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	39.6 Гадаад эх үүсвэр	ХЗДХЯ
15.8	Нэг иргэн-нэг бүртгэл үндэсний хөтөлбөрийн 3.8.2 дахь заалт	Улсын бүртгэлийн нэгдсэн тогтолцоог үе шаттай төгөлдөржүүлж, төрийн үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлэн хүртээмжтэй, шуурхай хүргэх нөхцөлийг бүрдүүлэх	"Нэг иргэн-нэг бүртгэл" үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилт, хувиар	60.0	7.5 Улсын төсөв	ХЗДХЯ
15.9	Нэг иргэн-нэг бүртгэл үндэсний хөтөлбөрийн Зорилт 1	Улсын бүртгэлийн байгууллагын мэдээллийн нэгдсэн системийн үйл ажиллагаа болон үйлчилгээг стандартын дагуу явуулах техникийн нөхцөлийг хангаж, тоног төхөөрөмжийг үе шаттайгаар шинэчлэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	60.0	4.0 Улсын төсөв	ХЗДХЯ
15.10	"МУТХҮБ-2030"-ын Зорилго 4, Зорилт 1	"ISM" системийн өргөтгөл, сайжруулалтын хүрээнд "APIS буюу APP" системийг холбож, мэдээлэл солилцоог сайжруулах	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	0.2 Улсын төсөв	ХЗДХЯ
15.11	"МУТХҮБ-2030"-ын Зорилго 4, Зорилт 1	Төрийн архивын баримтуудыг цахим хэлбэрт шилжүүлэх	Цахим хэлбэрт шилжүүлэх ажлын явц, хувиар	25.0	-	ХЗДХЯ
15.12	"МУТХҮБ-2030"-ын Зорилго 4, Зорилт 1	Архивын ерөнхий газрын шинэ цогцолбор барилгын тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслээр хангах	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	52.6 Гадаад эх үүсвэр	ХЗДХЯ
15.13	"МУТХҮБ-2030"-ын Зорилго 4, Зорилт 1	Цагдаагийн байгууллага болон яаралтай тусламжийн дуудлага мэдээлэл хүлээн авах EIN системийн сүлжээг шинэчлэх	EIN системд холбогдох байгууллагын тоо	54	0.1 Улсын төсөв	ХЗДХЯ

15.14	"МУТХҮБ-2030"-ын Зорилго 4, Зорилт 1	Нийгмийн зорилтот бүлгийн иргэд, Эрүүгийн хэргийн хохирогч, иргэн, захиргааны хэргийн төлбөрийн чадваргүй, эмзэг бүлгийн холбогдогчдод үнэ төлбөргүй хууль зүйн туслалцаа үзүүлэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	-	ХЗДХЯ
15.15	"МУТХҮБ-2030"-ын Зорилго 4, Зорилт 1	Хууль зүйн эрдэм шинжилгээ, судалгааны үр дүн, мэдээлэл солилцох ажлыг идэвхжүүлэх хүрээнд цахим сан бүрдүүлэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	-	ХЗДХЯ
15.16	"МУТХҮБ-2030"-ын Зорилт 2.4	Прокурорын байгууллагын ажиллах нөхцөлийг сайжруулах	Шинээр ашиглалтад оруулах барилга, байгууламжийн тоо	5	17.8 Улсын төсөв	Улсын Ерөнхий прокурорын газар
Зорилт 16. Үндэсний стандартын тоог нэмэгдүүлж, мэргэжлийн хяналтын салбарын орон нутаг дахь чадавхыг бэхжүүлнэ.						
16.1	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.1-2.1.3, 2.1.5, 2.1.7 дахь заалт	Ноос, ноолуур, арьс шир, оёмол бүтээгдэхүүн, аялал жуулчлал, хүнсний салбарын үндэсний стандартыг шинээр боловсруулж мөрдүүлэх	Шинээр боловсруулж батлуулах стандартын тоо	5	-	Стандарт, хэмжил зүйн газар
16.2	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.1.7, Зорилт 1	Мэргэжлийн хяналтын байгууллагын орон нутаг дахь чадавхыг бэхжүүлэх	Шинээр ашиглалтад орох барилгын тоо	2	2.6 Улсын төсөв	Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар
Зорилт 17. Цахим хэлбэрээр худалдаа хийх бэлтгэлийг хангаж, хилийн чанад дахь Монгол иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээг бэхжүүлнэ.						
17.1	Гадаад бодлогын үзэл баримтлал /цаашид "ГБҮБ" гэх/-ын 2.14.1 дэх заалт	Монгол Улс-ОХУ-БНХАУ-ын Эдийн засгийн коридор байгуулах хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх Хөрөнгө оруулалт, зураг төслийн хамтарсан төв байгуулах ажлыг эрчимжүүлэх	Төв байгуулах ажлын явц, хувиар	50.0	0.3 Улсын төсөв	Гадаад харилцааны яам /цаашид "ГХЯ" гэх/
17.2	"ГБҮБ"-ын 3.21.6 дахь заалт, Монгол экспорт хөтөлбөрийн 4.3.1 дэх заалт	Худалдааг хөнгөвчлөх үйл ажиллагааг идэвхжүүлэх хүрээнд цахим хэлбэрээр худалдаа хийх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх	Шинээр нэгдэн орох хэлэлцээр	1	0.3 Улсын төсөв	ГХЯ
			Хэрэгжилтийг хангах хэлэлцээр	1		

17.3	“ГБҮБ”-ын 2.10, 6.26, 6.27.2 дахь заалт	Хилийн чанад дахь монгол иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлж, төрийн үйлчилгээний шуурхай байдлыг хангах замаар консулын албыг бэхжүүлэх	Цахим хэлбэрт шилжих үйлчилгээний нэр төрөл	5	-	ГХЯ
			Шинээр нээж ажиллуулах консулын газар	1		
17.4	“ГБҮБ”-ын 3.21.1 дэх заалт, Монгол экспорт хөтөлбөрийн 2.2.3, 3.1.2 дахь заалт	Монгол экспорт хөтөлбөрийн 2 дахь үе шатны хэрэгжилтийг хангах	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт, хувиар	70.0	-	ГХЯ
17.5	“ГБҮБ”-ын 6.27.7 дахь заалт	Хилийн чанадад зорчиж буй иргэдийн хариуцлагыг дээшлүүлэх зорилготой “Хариуцлагатай аялцгаая” аяны хэрэгжилтийг хангах	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	-	ГХЯ
17.6	“ГБҮБ”-ын 7.29.1-7.29.3 дахь заалт, Монгол экспорт хөтөлбөрийн 4.2.8 дахь заалт	Монгол Улсыг гадаадад сурталчлах “Монгол Үндэстний үнэлэмж” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт, хувиар	30.0	0.3 Улсын төсөв	ГХЯ
Зорилт 18. Батлан хамгаалах салбарын сургалтын орчныг бэхжүүлж, дээвэр төслийг хэрэгжүүлнэ.						
18.1	“МУТХҮБ-2030”-ын 2.4 дэх заалт, “ТЦБХС-2030”-ын 4.1.2 дахь заалт	Зэвсэгт хүчний хээрийн хөдөлгөөнт холбооны зангилгааг шинэчлэх, хээрийн удирдлагын байруудад сансрын холбооны бага оврын станцуудыг суурилуулах	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	1.9 ЗХХС	Батлан хамгаалах яам /цаашид “БХЯ” гэх/
18.2	“МУТХҮБ-2030”-ын 2.4 дэх заалт, “ТЦБХС-2030”-ын 4.1.2 дахь заалт	Зэвсэгт хүчний нэгтгэл, анги, байгууллагуудыг шилэн кабелийн нэгдсэн сүлжээнд холбох	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	2.2 ЗХХС	БХЯ
18.3	“МУТХҮБ-2030”-ын 2.4 дэх заалт, “ТЦБХС-2030”-ын 4.1.6 дахь заалт	“Дээвэр” төслийг хэрэгжүүлж, зэвсэгт хүчний зарим анги, салбаруудын барилга, байгууламжийн дээврийг засварлах	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	1.2 ЗХХС	БХЯ

18.4	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.4 дэх заалт, "ТЦБХС-2030"-ын 4.1.1 дэх заалт	Батлан хамгаалах салбарын сургалтын орчныг бэхжүүлэх	Шинээр ашиглалтад орох барилгын тоо	1	1.6 Улсын төсөв	БХЯ
18.5	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.4 дэх заалт, "ТЦБХС-2030"-ын 4.1.2 дахь заалт	Зэвсэгт хүчний анги салбаруудыг харилцаа холбооны техник хэрэгслээр хангах	Техник, тоног төхөөрөмжөөр хангах ажлын явц, хувиар	100	1.0 Улсын төсөв	БХЯ, ЗХЖШ
18.6	"МУТХҮБ-2030"-ын 2.4 дэх заалт, Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлалын 1.2.1, 3.1.4.3 дахь заалт, Батлан хамгаалах бодлогын үндэс 5.3 дахь заалт	Хүүхэд, залуучуудад цэрэг эх оронч үзэл төлөвшүүлэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, эх түүх, эх хэл, өв соёлоороо бахархах үзлийг төлөвшүүлэх	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт, хувиар	40.0	-	БХЯ, ЗХЖШ
18.7	Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлалын 3.1.2.2 дахь заалт, Батлан хамгаалах бодлогын үндэс 2.3 дахь заалт	Орон нутгийн хамгаалалтын тогтолцоог төлөвшүүлэх, зэвсэгт хүчний төрлийн цэргийн загвараар хөгжүүлэх замаар батлах хамгаалах чадварыг нэмэгдүүлэх	Үйл ажиллагааны хэрэгжилт, хувиар	100	-	БХЯ

-----oOo-----